

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGTELENSÉGI ÉS 48-ASPÁRTI NYILVÁNTARTÁS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piac-u. 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónap . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Előfizetési, hirdetési
és mindenemű pénzküldemények csak
Hopóvit Zsigmond lapkiadó nyitott
számlájára fizethetők. Másként történt
fizetményeket nem ismerünk el.

Zártkörben.

Lukács László szinte örömmel vette tudomásul a zsüri eszméjének elfogadását, vagyis, hogy négy férfi előtt tárgyalják le, a parlament nyilvánítságának kizárásával, azt, hogy ő hazudott s vénasszonyosan fecsegve rágalmozott.

Akármi fog történni még ezután tehát, ami kellemetlen a miniszter uraknak, — Lukács im kitalálta a módját — egyszerűen utánozni kell a lovagiaskodás párbaj szabályait, ki kell csukni a közjogi, az alkotmányt érintő s a politikához tartozó kérdések elbírálására egyedül jogosított magyar parlamentet s négyszemkőzt, vagy mondjuk nyolc szem közt kell zártkörben elintézni.

Hát ez lehet elintézési mód most. Lehet, bár tiltakozik ellene minden jogérzésünk. És éppen, mert a mai kormány, a mai parlamenti többség mellett az ilyen lehetséges, ezt a kormányt, ezt a többséget el kell pusztítani a helyéről, el a magyar politika teréről, ahonnan ártalmakat szórnak e szegény, megkínzott és hétszer megnyuzott kivándorló nemzet fejére.

És itt meg kell állapítanunk egész herce-hurcából azt a konzekvenciát, hogy bár a függetlenségi pártnak teljesen igaza volt, amikor Lukácsot megmozgatta gyanus politikai álláspontján: az ellenzéknek ennél sokkal nagyobb győzelmeket kell aratnia a parlamentben.

Nem szabad megfélekedni arról, hogy ennek az országnak nem Lukács Lászlóval van pöre, hogy a függetlenségi politika nem egy pártnak a fegyvere és nem egyes embereknek a kardja. A függetlenségi politika az országnak a fegyvere, hogy az ellenzék nemcsak a maga politikáját képviseli a parlamentben, hanem az ország legfontosabb érdekeit, reményeit és céljait.

És éppen ezért ez érdekek, célok és remények szolgálatában folytatott harcban, a mai harcban és Lukács menekülő futásában a parlament nyíltsága előtt a zárt ajtókat mögé, tudni kell és látni, hogy az a parlament, amely ilyen zárt szobákat tart fenn gyanus minisztereknek, ez a parlament nem lehet igazi népakaraton nyugvó képviselő.

Ezt a konzekvenciát kell levonni

ebből a Lukács-esetből. A nagy harcnak e kis részlete után még jobban kell tudni, még erősebben érezni, hogy ez a parlament nem hozhat törvényt a népnek, amelyhez semmi köze és nem veheti el a nép verejtékes, kinosan szerzett koldus filléreit, attól a néptől, amelyből az nem való.

A függetlenségi párt legerősebb követelése a választói jog reformja kell, hogy ujja teremtsen a munkapárttól fertőzött parlamentet, amelynek Lukácsai politikai hazugságokat tudnak már csak produkálni egyéb semmit. Még megalázódásuk Bécs fele, még ez is undorító és lakájnál is alacsonyabb rangú meghunyászkodás. A nemzet zsirijából, csonthoz aszott bőrből kivágott testrészek fölkinálásában kimerülő gyáva uszora politika a ma kormányzó politika.

Ilyen politikának van szüksége a zárt buvósobákban előterjesztendő titkokra, csak az ilyen politika hősei várják a zárt szobák sötétjéből tisztaságukat. De a nemzetnek ilyenre szüksége nincs s azért az ellenzék pusztító harcának igaza van. — Azoknak el kell veszni.

Demmer József műtermében (Szent-Anna-u. 5.) 12 drb levelező-lap csak 3 K.

Másodszor.

I ta : Boros Lajos.

Borz István vármegyei írnok éppen ötven éves korában szánta rá magát, hogy másodszor is megházasodjék.

Tudnivaló, hogy tizenöt esztendeje annak, hogy áldott, jó feleségét az édes anyaföldnek visszaadta.

Szomorú, ágról szakadt az özvegyi sor. Főképen ha két neveletlen árvával kell azt megosztani. S még hozzá leányok is az istenadtiák!

Mégis rendbetartotta felnevelte őket becsülettel.

Szemrevalók, okosak, jók is s mégis... mégis most is az ő szomorú özvegységét osztják meg.

Pedig már a Tinike innen-onnan huszonnyéves lesz s Erzsike is kilépett a két ikszből.

De hát szörnyen gyámoltalan a férfi, főképen az özvegy ember. Magát sem tudja hova tenni, nem hogy két lányt férjhez adni?

Nem ért az semmiféle ravasz praktikához: érve alatta a legényfogdosást.

Asszony annak csak a mestere. Asz-

szony, aki ölközteti, fésűgeli cifrán, legény szemnek tetszetősen.

Meg aztán tud is, nem is szégyelli dicserni a magát, szapulni a másét.

El el gondolkodott ezen ezernyi tinta-folttal tarkított öreg íróasztala mellett, ha egy kis lélegzethez juthatott a vármegye fehérre meszelt hivatal szobájában. Elszorult a szive az ő nagy keserűségében s kétségbeesetten sóhajgatta:

— Istenkém, istenkém, de le is vetted rólam áldó kezeidet!...

Pedig dehogy vette, dehogy vette.

Mert addig sóhajtott, tohászzkodott hozzá, mignem egy mentő gondolatot nem sugalt öreg, nehézkesen gondolkodó agyában.

— Meg fogok házasodni, — villant fejében át a mentő eszme, — s akkor lesz, aki szegény báránykáim sorsát jóra fordítsa.

S addig motoszkált, addig ösztökélte a gépies másolástól ellustult agyát ez a gondolat, míg egyszer csak testet is öltött. Még pedig egy csinos, tüzről pattant menyecske képében, aki Bodolay Bálint városi írnoknak volt fiatalon, gyászos egyedülválásra kárhozottat... elvált hitvese.

Kérő násznagyául hivatali kollegáját és

kenyeres pajtását, Csathó Gabit kérte fel. Ez azonban — ő tudja, miért? — kereken visszautasította azt.

— Ilyen számartságban — mondta szárazon a megcsontosodott agglegények ellen-szenvével — én nem kívánok aktív szerepet játszani.

És nem is vállalta. Sőt érthetetlen módon megszakította meleg baráti viszonyukat s ezentúl szóltanul, mogorván ült barátjával szemben közös íróasztaluk előtt, egy szóra egy barátságos pillanatra sem méltatva régi pajtását.

De hát Borz uram ezt jóformán észre sem vette. Boldog volt nagyon. Öreg szive hevesen dobogott, ha arra gondolt, milyen szeretettel fogadja majd otthon ropogós, kívánatos menyecskeje. Milyen jóleső zsörtölődések közt pedergeti fel lekonyult, gondozatlan bajuszát rendezgeti, simitgatja gyér — hiába no — nagyon is kopaszodó szürke haját.

Soha olyan lassan nem járt a régi, lomha falióra, mint mióta megházasodott. Folyton türelmetlenül tekintgetett reá s boldog volt, ha egy-két percet ellophatott a hivatalos időből.

Az előkelő hölgyközönség figyelmébe ajánlom

modern előnyömdámat és kézimunka-üzletemet. Szentanna-utca 1. sz.

Thalhammer Hermin.

Gazdálkodásunk.

Teremtsünk kis üzemeket.

Száraz tudomány a statisztika, de aki olvasni tud a sorok között, az tanulságot meríthet a jövő teendőire nézve.

Egyes adatok épen úgy felriaszítják a hozzáértő lelkét, mint régebben az őseinket talpra állította és harcra szólította a körülhordott véres kardot.

A magyar király statisztikai hivatal közlése szerint 1890-től 1900-ig az önálló gazdaságot űző egyének száma 76,650-nel apadt.

Östermelésből élő országban ez megdöbbentő jelenség. Hiszen hazánkban a birtokelosztás úgy sem kedvező. A latifundiumok tulságos nagy területet foglalnak el az ország termő földjéből s a közép- és kisbirtokok kezén igen kevés van abból.

Ezen tényből az következik, hogy nálunk igen sok azoknak a száma, akik kizárólag napszámra vannak utalva, ami fajfentartási szempontból nem valami előnyös mert a hazánkban divatos külterjes gazdálkodás mellett az év nagy részében alig kinákozik munka s így a napszámos családok, ha nincs magának is egy kis gazdasága, örökösen a feje fölött lóg a nyomor.

Nagyon természetes dolog aztán, hogy az ilyen gazdasági elemek legalkalmasabbak a szocialista romboló eszmék befogadására s leghivebb alattvalói az amerikai kivándorlásnak.

Ezen állapotok megszüntetésére mezőgazdasági politikánk természetes és elsőrendű feladata az volna, hogy minél több egészséges kis üzemet teremtsen.

De ha a statisztikai hivatal közlése szerint tíz év alatt az önálló mezőgazdasági üzemek száma óriási mérvben apadt, akkor hogyan akarunk mi újakat alakítani. Hiszen ez esetben a hány új kis üzem alakulna az egyik oldalon, ugyanannyi régi üzem menne tönkre a másik oldalon.

Vajjon ilyen közviszonyok mellett van-e

kilátás arra, hogy mesterségesen megalakított mezőgazdasági új üzemek fenn tudnának állni? Hiszen az sarkigazság, hogy mindenkezdet nehéz, de legnehezebb a gazdaság kezdete.

Vannak, akik azzal vigasztalják magukat, hogy az ipart űző európai államokban a mezőgazdaság mindenütt tért veszít lélekszámra a városi foglalkozások javára.

Ámde nálunk a mezőgazdasági üzemek számbeli apadásának nem az ipari átpártolás az oka, mert a mi iparunkat még csak hasonlítani sem lehet a nyugateurópai hatalmas gyáripárhoz.

A külföldön s magasabb és állandóbb ipari munkakerés először a földdel nem bíró napszámos elemeket vonja be a városba s így az ipari átvirágzás a mezőgazdasági napszámoskéz megrikulásában jelentkezik, amelynek pótlására a nagybirtokokok túlszult vidékről szállítanak munkásokat.

Hogy az ipar önálló gazdaságot hozzon ki helyükből, ahhoz az iparnak nálunk eddig még nem tapasztalt horribilis felüldözése szükséges.

Éppen ezért nálunk az östermelők felüldözése semmiféle okviszonyban sem áll az iparral, hanem annak szemmel látható oka a mezőgazdasági elszegényedés. A súlyos közterhek, a nagy kamatok, a rossz gazdasági helyzet összeroppantja az önálló termelőt, megperdül a dob az udvaron s a gazda nem várta be a teljes tönkremenetelt, kivándorol.

Ez a pusztulási folyamat igazoltá teszi, ha kétségbeesünk hazánk jövődjére felett.

A kilátások kevés vigaszt nyújtanak s egyedüli reményünk abban van, hogy a törvényhozás, még mielőtt a szakítás visszavonhatatlan lenne, megtalálja azt az alapot, amelyen a békés munka ideje bekövetkezik.

A 'Debreczeni' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

Pedig — tudj' Isten — egész más lett a hivatali élete is, házassága után. Mintha több tekintélye volna fellebbvalói előtt.

— Határozottan! — konstátálta magában elégedetten.

A minap is, mikor feleségével s leányával sétált, a nagyságos alispán ur méltóztatta megállítani s leereszkedő vállveregetések közt, jóízűen mosolyogva mondta:

— No, öreg! Izlik a friss menyecske, mi... he? — s gálánsul bemutatva a piruló asszonykának, cuppanós csókot nyomott annak párnás kacsóira.

Azontul, valahányszor csak találkoztak, mindig elkísérgette egy darabig őket, — kedvesen bökölgetve a villogó szemű asszonykának.

Ez lehetett a magyarázata annak is, hogy az aljegyzők, a tisztelgetési al- és főszolgabírák, ezek a büszke dzsentri fiúk, — kik azelőtt az ő atyaios köszönéseit csak hetyke főbólintásokkal fogadták, — most szinte tüntetőleg keresik az ő barátságát.

A hivatalos órák alatt ellátogattak a szobájába, — tehettek, ráértek — a fölséges pacsuli illattal itatták tele a rideg, plszkos szürke falakat, öreg íróasztalát s a poros akták végtelen sokaságát.

Nyék Pista, Homonnay Laci, Pósz Imre mind-mind ragyogó szemekkel ölegették, pacsokolták kopasz fejebujját a vén kecskének, öreg talposnak stb. titulálgatva a büszkeségében majd szépatánó Borz urat.

Ilyenkor meg nem állhatta, hogy oda-oda ne kacsintgasson a mogorván körmölő

kollegájára, vajjon látja-e, hallja-e ő mind-ezeket s pukkad-e már a sárga irigységtől?

De hát ez még mind nem volt elég.

Egy délután, mikor a két öreg másológép szorgalmasan körmöglette a hydra fejek módjára folytonosan megújuló hivatalos „rendeletek” kifogyhatatlan mennyiségét, csak nyílik az ajtó s belép azon a főispáni titkár ur.

A méltóságos főispáni titkár, anyai ágról valóságos mánás, kinek mostani hivatala olyan átmeneti féle s ki rövidesen képviselő, államtitkár s ki tudja még mi minden lehet miniszteri nagybácsikája révén?

Belép s nyakát mereven tartva, száját mosolygásfélére rándítva, megáll a pipacsörös öreg előtt.

— Dolgozatunk... dolgozatunk szorgalmasan öreg? kérdi előkelő racscolással.

De bizony az iszonyu lámpaiázzal küzdő Borz uram torkából egy hang sem jön ki. Csak ül némán, lesütött szemmel, irulva-pirulva, mint egy süldő lányka.

— Ráférne már egy kis pihenés öreg csontjaira, hán? — folytatja tovább a titkár ur... No, majd utána nézünk... utána nézünk egy kis kényelmesebb hivataloska után, maga... maga vén csataló! S leereszkedőleg válon veregetve, ott hagyta a boldogságtól libaszínűre vált Borz urat.

Hallottad?... hallottad? — hebegi az örömtől efüő hangon s reszkető kezét békülékenyen nyújtja át öreg barátjának. Leereszkedett... egy ilyen nagy ur megtisztelt... egy jövendőbeli miniszter... engem az egyszerű írnot... s vén csatalónak nevezett...

A záróbeszéd.

A képviselőház ülése.

A függetlenségi Kossu-párt tegnapi határozata, amelyet Lukács László ellen hozott, élénk szóbeszéd tárgya a folyosókon. A bankvita pedig folyik tovább, hogy a záróbeszéd után ismét kitörjön a vihar.

Berzeviczy Albert elnök közel féltizenegy órákor megnyitotta az ülést.

Hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Rögtön átérnek

a bankjavaslat

folytatólagos tárgyalása.

Elnök: A zárszó jogon felszólalók közül soron van Kelemen Samu.

Kelemen Samu szükségesnek tartja, hogy éljen a zárszó jogával. Határozati javaslata a készfizetések fölvételeit sürgeti. A széles mederben folyó vita oda nem való dolgokat sodort a tárgyalásba. Titakozik az obstrukció vádjá ellen. Elvi ellensége minden obstrukciónak, amelyet csak mint ultima ratiót ismer el. Az a súlyos vád is felmerült a vita folyamán, hogy a koalíció, tehát a függetlenségi párt még a kiegyezés megkötésekor lehetetlenne tette az önálló bank felállítását E vádak egy részére már megtelelt Déry Zoltán, azokkal tehát nem foglalkozik. Azt fejtgeti, hogy sem titkos, sem nem titkos kormány megállapodásokkal nem lehet elintézni oly dolgokat, amelyek a törvényhozás hatáskörébe tartoznak. Ennélfogva, ha a Benedikt-formula a kereten túllépett volna, nem kötheti semmi esetre sem a törvényhozást. Azonban a formulában tulajdonképpen semmi sincs, amely megkötne a nemzet kezét az önálló bank felállításának tekintetében. Egyetlen pontban sem hátrányos ez a magyar nemzetre. A titkos aktákról nem akar most szólni, csak arra utal, hogy két eventuais megállapodás volt, de ezek egyike már a közös bankra vonatkozik. Sikeres harcot folytatni akar, mikor már előre megállapítják a fegyverletétel feltételeit, nem lehet. (Helyeslés jobbról.) A Justh-párt tárgyalásairól azt mondja, hogy ők a provizoriumot azért akarták, hogy a választói reform után a nemzet akaratait vegyék döntő irányítóul. Azt hiszi, hogy Lukács is elfogadta volna ezt a döntést. (Tetszés jobbról.) Andrássy állásfoglalását nem érti. A bankbizottságot azért küldték ki, hogy előkészítse az önálló ban-

szól érzékenyülten közbe-közbe kezefejével törőgetve könnyező szemeit.

No hát ez már nem bírta ki Csathó Gabi. Földhöz csapta tollát, felugrott, egy ugrással Borz uram mellett termett s öklével csapkodva az asztalt, a dühtől vörösen ordít:

— Vén agyagyult!... Hát elment az a csepp eszed is, ami volt?... Hát leereszkedett hozzád? Hát ez tetszik neked? Vén csatalónak nevezett ugy-e? Nem igaz! Csudaló vagy!... Igenis! Kitémni való, muzeumba való csudaló vagy!

— Mi... mi? — hebegi meglepődve Borz uram.

— Nem szégyelled magad! — sziszegi a feldühödött ember. — Vén ségedre stréberkedni?... A becsületed árán?... Piha! — s méltatlankodva köp maga elé.

— Gabi! — pattan fel sértődve Borz uram.

— Ugye, hogy elevenedre tapintottam? Ugye, igazam van!...

— Hazugság! — hördül fel a szegény ember.

— Persze, hogy hazugság! — gunyolódik a kollega. — Nem a feleséged sima ábrázatja, de a te vén, ráncos arcod, kopasz fejed tetszik nekik, mi?... Igen... igen! Mit nekik a szép asszony, mikor itt a vén asszony perzselő, hívogató szeme, gömbölyű vállai s pihegő keble?... A boldogtalan öreg nyöszörögve esik a székébe. De pár pillanat után feléledő reménytel ugrik ismét talpra s diadalmasan kiáltja:

kol, most pedig azt mondja Andrassy, hogy 6 kezdettől fogva a közös bank hive volt. Ez ellentmondás, amelynek értelme nem világos. (Helyeslés jobbról és a szélsőbalon.) Még Baross Jánossal polemizál a nemzeti-ségi birtokpolitika kérdésében. (Tetszés jobbról.) Végül ismét a készfizetésekre tér át és nyomtatékosan ajánlja eltölgadásra határozati javaslatát. (Élénk helyeslés.)

Lovász Márton csodálkozik azon, hogy az előadó ebből a nagy és alapos vitából nem tudott semmit sem meríteni. Csak föl-
tevésekkel, hipotézisekkel hozakodott elő. (Ugy van!) Az előadó szerint ami politika van a bankkérdésben, az csak pártpolitikai kérdés. Nagyon szomorú állapotnak tartja, hogy nálunk az ország függetlenségének és önállóságának ügyét pártpolitikai kérdésnek tekintik. (Helyeslés.) Foglalkozik azzal a jelenséggel, hogy a választások most éppen az ellenkező eredményt mutatták föl, mint négy év előtt. Konstatálja, hogy ez a nagy változás a mostani választási rendszerben leli magyarázatát. Ezért követeli a választói reformot, azzal, hogy az általános választói jog alapján kifejezésre jutott népakarat megvalósítása elé senki vétőt nem emelhet. (Helyeslés.) Ugy véli, hogy a javaslat ellen az obstrukciónak is van létjogosultsága. Össze-hasonlított eszközöl a husz év előtti kormány és a mai regiment álláspontja között. Tiszta Kálmán szankcionálni tudta az ő karatát, a mai nem. Részletesen foglalkozik határozati javaslatával, amelyet elfogadásra ajánl. (Élénk helyeslés.)

Az amerikai ut.

Apponyi fölolvadásai.

Egy amerikai távirat a következőket jelentti Apponyi Albert gróf amerikai utjáról: Apponyi Albert gróf amerikai utazásának legfényesebb és legerdekesebb napjai zajlottak le most szombat, vasárnap és a mai napon. Newyorki kábelhírek szerint Apponyi gróftól páratlan lelkesedéssel ünneplik Amerikában. A kiválóan megtisztelő fogadtatás után, amelyben Apponyinak Washingtonban, Taft elnök, a képviselőház és szenátus részéről része volt, Hengelmüller nagykövet fényes estélye után,

— Nem igaz! . . . Nem igaz! . . . A leányaim, az édes, szép báránykáim tetszik nekik!

Csathó Gabi végtelen gunyos pillantást vet e gyöngye szalmaszála kapkodó örege. Majd sértő naivsággal folytatja:

— No lám! . . . Ebben csakugyan van valami. Persze . . . Persze . . . Miért ne vehelné el feleségül homonnai Homonnay Lacit, kinek apja alispán, Borz István vármegyei írnok szép leányát? . . . Vagy Poór Imre, a dengelegi nábob fia; sőt a méltóságos főispáni titkár ur is, kinek csak idő kérdése, hogy a „méltóságos“, sőt a „kegyelmes“ titus jogosan használhassa.

Oh, miért ne? Az alispán fia és a vármegyei írnok leánya? Vagy a miniszter unokacse és a börtönőr unokája? — Gyönyörű, romantikus mese! . . .

Borz István megtörve hallgatja barátja gunyos szavait. Súlyos, megdönhetetlen érvei bántóan világítják meg szerencsétlen helyzetét. Megsemmisülve rogy székébe s kezével eltakarva arcát, szénalmasan nyöszörög:

— Istenem, milyen szégyen, milyen szégyen! . . .

— Eredj csak haza — folytatja kéréletlenül tovább Csathó — eredj! Ne félj, báránykáid, nem lesznek otthon! Ilyenkor nekik sétálni kell menni. . . Majd ott találsz a te méltóságos vagy nagyságos barátaidat. Eredj! Nagyon fognak örülni neked.

A szerencsétlen öreg nem felel. Csak föl görnyedti háttal, összetörve s ujjai közül lassan szivárognak elő rövid boldogságának, összetört reményeinek sajnó könnyei.

most a newyorki előkelő amerikaiak és a newyorki magyarság ünneplik. Szombaton délben az egészen amerikaivá vált, de azért szívében lelkes magyar Konta Sándor kiváló hazánkfia adott fényes villásreggelit Apponyi tiszteletére, Newyork egyik legelőkelőbb demokráta-párti klubjában, a „Manhattan Club“-ban. A mesés virágdiszben pompázó nagy klubteremben a newyorki előkelő társaságnak legjobb nevű tagjai, kiváló nagyságai a pénzvilágnak, előkelő írók, művészek, ügyvédek, ugyszintén Hengelmüller László nagykövet, Nuber Sándor főkonzul és még igen sokan a legelőkelőbb társaságból vettek részt.

A pazar rendezésű villásreggeli a késő délutáni órákig tartott, — a szeretetreméltó házigazda vendégszeretetét melegen magasztalták Apponyi gróf és utitársai. Szombat este, — Jósika-Herczeg Imre lelkes magyar honfitársunk buzgólkodása folytán, — Untermayer Samuel, az Egyesült-Államok egyik leghiresebb, nagytekintélyű ügyvédje adott nagyszerű estélyt, amelyen az egész bírói kar, az Egyesült Államok legjelesebb jogászai, tudósai vettek részt, kiket valósággal elragadtott Apponyi ékesszólása. Tegnap, vasárnap délben, Jósika-Herczeg Imre dr a Century Bank alelnöke és a Civic Forum tanácsának tagja, és felesége Margaret C. Rice adtak az ötödik Avenue és a tizedik utca sarkán álló remek családi házukban fényes luncheót, melyen megjelentek:

Hengelmüller László báró nagykövet, Perchedi Nuber Sándor főkonzul, Mrs. és Mr. Lewis Nixon, Nicholas Murray Butler, a Columbia University elnöke, Mrs. Cornelius Vanderbilt, Theodore Roosevelt, Andrew Carnegie, Mr. és Mrs. Frederick Vanderbilt, Mrs. és Mr. Samuel Untermayer, Mrs. és Mr. James Gerard, Frederick Townsend Martin, Farley hercegek, Charles Crane, az Egyesült-Államok volt kínai nagykövete, Mrs. és Mr. Seth Low, Gaynor polgármester, Mrs. és Mr. Ely, Bethlen István gróf, Piukovits József, Kovács Ernő, Aldrich Mariska operaénekesnő, stb. A lunch után Jósika-Herczegék házában nagy reception volt, melyre ötven, Newyork társadalmi és művészi életében kiváló szerepet játszó embert hívtak meg. Jósika-Herczegék lunchének magyaros karaktert és zamatot adott az, hogy a lunch alatt Kapossy Károly híres bandája játszott s a fogadáson Aldrich Mariska, a Metropolitan Operaház művésznője énekelt cigánykísérettel néhány gyönyörűséges régi és új magyar dalt.

Jósika-Herczeg dr egyébként is igen lelkes igyekezettel dolgozott az Apponyi-fogadtatás előkészítésén és tegnapi fogadó-ünnepélyével nagy elismerést szerzett a magyar vendégszeretnek Amerikában.

Tegnap, vasárnap este volt az a hatalmas ünnepi ebéd is, amelyet a newyorki és környéki magyarság rendezett Apponyi Albert gróf tiszteletére. Leirhatlan lelkesedéssel ünnepelték itt Apponyit, — a teremben közel ezer magyar, az utcákon a Webster Hall előtt — ezren és ezren olyan lelkesedéssel ünneptek Apponyit, amilyenre az amerikaiak csak abból az időből emlékeznek, amikor 1851-ben Kossuth Lajost fogadták.

A rendező bizottság élén Berkó D. Géza, az „Amerikai Magyar Népszava“ szerkesztője buzgólkodott, kinek Cukor Mór, előkelő magyar ügyvéd, Perényi Béla, Horn Ferenc dr és Kozma Arthur dr segítettek a mintaszerű rendezésben, míg a sajtó munkálatait Biró János és Rácz-Rónay Károly látták el, igen ügyesen. Az amerikai magyarság előtt felejt-

tetetlen lesz a tegnapi fényes ünnepség, a tomboló tetszést keltett szónoklatok, miket Apponyi gróf és tarsai intéztek a magyarsághoz.

Ma délben volt az a szinte hivatalos jellegű, de kedély, pompa, hangulat dolgában nagyszerűen sikerült lunch, melyet az ötödik avenue egyik legexclusivább, fényes klubjában, a „Metropolitan Club“-ban rendezett a kiválóan népszerű newyorki főkonzul, perchedi Nuber Sándor.

Ma este lesz az a nagyszerű estély, mit Széchényi László gróf anyósa, Mrs. Cornelius Vanderbilt ad ötödik avenuei mesés palotájában és amelyre 50 meghívót küldtek szét.

Társadalmi képek.

II.

Az 1906-ik év nyarának egyik verőfényes napján Tomahády szatmármegyei földes ur, különben debreceni lakos, közeli birtokáról élete párjával automobilon igyekezett Debrecenbe, vágyai, reményei Mekkájába. Amidőn az autóval Vámospércs és Debrecen város határához érkezett, a köves országúton egy két ló által vontatott paraszt szekérral találkozott. Az említett földes ur, mint aféle jó gazda és lóösmerő, a már közelébe érkezett két ló nyugtalanságát észre vévén, nemcsak hogy meglástitotta az autó gyors menetét, de sőt azt meg is állította, ugyde a két paraszt lóban már annyira benne volt, valószínűleg gazdája iránti rosszindulat, hogy azok minden áron botrányt akartak csinálni, minek folytán a szekeret gazdájával együtt, a közeli árokba borították.

Ezen nem várt incidensre az illető paraszt ember nem honorálva az említett földesur szép viselkedését, — nem törődve lóva és szekere helyzetével, vasvillát ragadva, az auto elébe ugrott és ottan a legéktlenebb isteni káromlások között egy csomó gorbombáskodással illetve az autóban ülő egyéneket.

Igaz, hogy Tomahády ur a vasvilla látára markában szorongatta a folyton nálla levő revolverét, de bizony arra szükség nem volt, mert hát ott volt a jó Isten legszébb teremtménye, az asszony, aki egyébként is vele született jószágával, szelid és finom lelkületével, csakhamar lecsillapította a dühöngő parasztot, aki aztán megbánva, megrestelve az elkövetett gorbombáskodást, lovai és szekere kiszabadítására sietett, az auto pedig folytatta útját Debrecenbe.

Másnap azonban az említett földesur a rendőrségnél emelt panaszt, az ösmeretlen paraszt gorbomba viselkedéséért; s a rendőség, dacára hogy hiányos, ugy szólván semmiféle személyleírást nem kapott, a vasvillával gorbombáskodó ösmeretlen parasztot 48 óra alatt Tomahády ur lakására állította elő, hol sok rimázkodás és bocsánat kérések után, engedelmet kapott.

Hogy mi a tanúság ezen kicsinyke elbeszélésből — miután én csak társadalmi képet festek, elhallgatom azonban megfajtását, Tomahády ur igazság szeretetére bízom, ha ugyan az igazságra a mai romlott világban hivatkozni lehet, mert bizony én már attól félek, hogy ezt a szót „igazság“ rövid idő alatt csak a lexikonokból fogják ösmerni.

Gyula fi.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

Kamarai hírek.

A kamarai titkárok debreceni országos értekezlete.

Holnap reggel veszi kezdetét a titkárok értekezlete, résztvevői ma az esti gyorsvónattal érkeznek meg. Az illusztris társaság eddig jelenkezett tagjai a következők: Aradi kamara, dr. Varjassy Lajos titkár. Budapesti kamara, Vágó József segédtitkár. Győri kamara, Szendrői Mór titkár. Kassai kamara, dr. Siposs Aladár titkár. Kolozsvári kamara, dr. Gémán József titkár. Miskolci kamara, dr. Sugár Ignác titkár. Nagyváradi kamara, Huzella Gyula elnök és dr. Sarkadi Lajos titkár. Pozsonyi kamara, dr. Wolf Gerő titkár. Szegedi kamara, Perjessy László titkár. Temesvári kamara, Lendvay Jenő titkár.

Megjelenik továbbá az értekezleten (a budapest-szolnoki Duna-Tisza ügyéhez) Benkó Albert Jásznagykunszolgai vármegye alispánja és Kudák Gyula, Szolnok város polgármestere.

A díjszabási tanfolyam befejezése.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége helyi fiókjá által rendezett díjszabási tanfolyam befejeztetett kelő ünnepek között tegnap, amely alkalomkor az állomási vendéglőben barátságos vacsorára gyűltek össze a vezetőség és a hallgatók.

A nagy érdeklődés, amely a tanfolyamot kísérte, valamint a befejező alkalommal elhangzott méltató beszédek erős biztatás rejtenek magukban arra, hogy ez a kezdeményezés a jövőben még több gyakorlati tárggyal is fel fogja magát szerelni és a közgazdasági ismeretek szerzésének egy bőséges és kedvelt forrását fogja képezni.

A Polgári-kör közgyűlése.

A új elnök.

Vasárnap délután tartotta meg a polgári kör évi rendes közgyűlését piac-utcai helyiségében, a tagok nagymérvű érdeklődése mellett. A különös érdeklődést főként az anyagi viszonyok rendezése, az elnökválasztás és az az alapszabálymódosítás ügye keltezte föl.

Vecsey Imre elnök akadályoztatása miatt Czeglédy Gyula alelnök nyitotta meg a közgyűlést, felhíván a tagok figyelmét a fontosabb tárgyra. A választmány, számvizsgálók, könyvtári és leltári bizottságok jelentéseiből közérdekűnek tartjuk közölni, hogy a kör vagyona készpénzben 594 korona 08 fillér, könyvtárban 9030 korona 20 fillér, felszerelésekben 3759 korona 8 fillér, összesen 13,538 korona 18 fillér, mellyel 400 korona tartozás áll szemben.

A jelentések indomással vétele és a fölmentések megadása után a folyó évi költségvetést 6316 korona 78 fillér, a kiadást 5715 korona 36 fillér és a maradványt 601 korona 42 fillérben állapították meg. Majd a belügy-miniszteriumnak az alapszabálymódosítás ügyében kelt leiratát vették tárgyalás alá és az inkább csak stiláris módosításokat kívánó pontokat megváltoztatták.

Legnagyobb figyelmet az elnökválasztás kérdése idézte elő. A távozó Vecsey Imre helyére ugyanis egyhangú lekesedéssel dr. Nagy Gábor ügyvédet választotta elnökül a közgyűlés mint olyat, kinek eddigi társadalmi működésében feltétlen biztosítékát látja annak, hogy a Polgári-kör jó reménnyel nézhet egy szebb jövő elé.

Az új elnök tiszteletére kitűnően sikerült társas vacsorát rendeztek a Bikában.

UJDONSÁGOK

— Gáthy Bálint dr. ünneplése. Ma Bálint napját ünnepelték a városban. Igen lelkes és szeretetteljes ünneplésben részesült Gáthy Bálint dr. kir. ügyész, a debreceni ügyészség vezetője. Gáthy Bálint dr. hivatalában felkeresték tisztviselőtársain kívül ismerősei és barátai, akik a legjobb kívánságokkal halmozták el a népszerű és közbeesült kir. ügyészt.

— Lelkészi beiktatás. Szatmárnémetiről jelentik: Vasárnap iktattak be szép ünnepek keretében dr. Kovács J. Istvánt, a református egyház új lelkészét. A beiktatási ünnepélyre nemcsak a megyebeli lelkészek jöttek el teljes számban, de a fővárosból is számos lelkész és tanártársa az új lelkésznek. Délután tíz órakor volt az ünnepi istentisztelet a nagytemplomban, amelyet a református hívők serege szorongásig megtöltött. A beiktató beszédet Biky Károly esperes mondta. Utána Kovács J. István dr. mondott ünnepi beszédet. Istentisztelet után a református főgimnázium dísztermében presbiteri gyűlés volt, amelyen Biky Károly egyházi és Uray Géza világi főgondnokok üdvözölték az új lelkészt, ki átvette hivatalát. Délután egy órakor a Pannónia-szálló nagytermében banket volt Kovács dr. tiszteletére, amelyen jelen volt a város társadalmának színe-jáva. A lakoman számos felkészítőben ünnepelték Kovácsot.

— Egy méltányos kérés. A dohánygyári igazgatóság azzal a kéréssel fordult a tanács-hoz, hogy a Kossuth-utcai villamos közlekedés szakaszát ne állapítsa meg úgy, ahogyan azt eddig tervezték, vagyis, hogy a szakaszhatár a főjáró közepén, a bábaképző kapujánál legyen, hanem a villamos menjen a dohánygyárig, ahol 1000 munkás, 10 fő és 25 aliszt van alkalmazásban, akiknek használniuk kell a villamost. A mai terv szerint pedig a dohánygyári alkalmazottaknak vagy le kell szállni a szakaszhatárnál s akkor még egy fél kilométert gyalogolni, vagy pedig a másik szakaszrész díjat is meg kell fizetniük. A tanács legközelebb tárgyalni fogja ezt a kérést, amely igazán méltánylandó, már csak azért is, mert azok is, akik a katolikus temetőbe mennek, szintén úgy járnak, mint a dohánygyári munkások, vagy két szakaszt fizetnek, vagy egy kilométert gyalogolnak. Ugy látszik, hogy a villamos igazgatósága egyenesen politikából csinálta, vagy kívánta a mai szakaszmegállapítást, hogy a legforgalmasabb, illetve legkeresettebb két pont előtt egy kilométerrel szabja meg a vonalszakaszt.

— Céllövészet éles töltséssel. A debreceni 39. gyalogezred 2 zászlóalja e hó 17-én reggeli 8 órától déli 12 óráig élestöltéssel céllövészetet tart a sárkúti tanya körül. Felhívjuk a közönséget, hogy ez időben ne tartózkodjék a veszedelmes helyen, mert könnyen baj történhetik.

— Dalmy Kálmán halála. Mint részvétel értesülünk Dalmy Kálmán a debreceni Eső Takarékpénztár igazgatósági tagja tegnap délután meghalt. A gyászhir Debrecen előkelő társadalmában nagy részvétet keltett. Az elhunytban Dalmy Barna édes atyját gyászolja.

— Pótállatvásár a vármegyében. Hajdudorog község kéri a földművelésügyi minisztertől, hogy a szájszél- és körömfajás miatt elmaradt állatvásár április hatodikán pótállatvásárt tartson. E kéréshez most Debrecen város bejegyzését is kéri.

— A városi tisztviselők pótléka. Tudvalevő, hogy a közgyűlés a városi tisztviselőknek ama különbözetet, amely mai és az új szervezeti szabályrendeletben előirányzott fizetésük között van, drágasági pótlékként állapította meg és utalványozta ki. Ezt a határozatot a belügyminiszter jóváhagyta.

— A mi bálunk. A szezon egyik legfényesebb és legjobb sikerű bálját rendezte e hó 18-án a debreceni függetlenségi és 48-as párt, amely a következő meghívót bocsátotta ki: Meghívó a debreceni függetlenségi és 48-as párt által 1911. február 18-án, szombaton, az „Arany Bika” szálló dísztermében Rácz Károly és fia zenekarának közreműködésével rendezendő zárkörű táncvigalomra. Kezdete este 8 órakor. Belsőidő személyenként két korona. Felülfizetéseket hirtapilag nyugtázzunk. Jóízű ételekről és italokról gondoskodunk. Jegyek előre válthatók a „Függetlenségi kör” helyiségében és a táncvigalom napján este a pénziárnál. A rendezőség élén állanak: Somogyi Pál, elnök. Harangi Sándor, tiszteletbeli alelnök. Dr. Bacsó Dezső, titkár. Dr. Fejér Ferenc, ügyész. Kertész Mihály, dr. Tüdős János, dr. Kocsár Gábor, alelnökök. Rendezőbizottsági elnökök: Csanak János, Török Bálint. Jegyzők: dr. Junász Nagy Sándor, dr. Tervey Tamás, dr. Olchváry László, dr. Csath Sándor. Tassy Miklós, ellenőr. Kertész István, pénztáros. Szendi Inre, ellenőr. Bálrendező: Salánki Mihály, Sarkadi Ferenc, Kertész Inre, Ridákovich Géza, dr. Szikszói Szabó László, Letzter József. A rendezőség 100 tagból áll. Akik meghívóra várnak, de nem kapták azt meg, azokat a rendezőség felhívja, hogy a párt titkárságához József királyi herceg-utca 8 szám alá köldjék főszólaíásukat.

— Csalás. Az idén a takarmány répmag ára örvendetes módon igen jutányos, ugyiszlván a tavalyi áraknak harmadrészeért kapható a legmegbízhatóbb minőségben is. Dacára ennek, — mint értesülünk, — sok ismétlődő vidéki kereskedőnek Morvaországból, Bisenzből szállítanak csekély értékű répmagot. Köztudomású, hogy ott Oroszországból került csiraképtelen maggal keverék eladók kereskedőknek, kik ugylátszik nem ismerik a dolgot. Akik tehát meg akarják magukat kímélni a későbbi nagy kellemetlenségektől, saját érdekükben cselekszenek, ha a nekik Bisenzből szállított répmagot, mielőtt elhasználnák, alapos csirázási próbának vetik alá.

— Ülés az egyháznál. A református egyház áruügyi bizottsága ma délután Dicsőfi József lelkészelnök elnökléte alatt ülést tartott, amelyen több áruügyi és segélyezési ügy elintézése után megválasztották a szegény árvákat fölruházó küldöttséget és pedig a következőképpen: Elnökké lett: David Mihály, alelnökké: Bacsó Dezső dr., tagok: Bészler Károly, Márton Kálmán, Herczegh János, Varjas János, Ujváry György, Pethő István, Lipthay György, Varga Károly, hivatalból Kathó László gondnok. A választás érvénye 1911. 1912. 1913. évekre szól.

— Szabadiskola. Szerdán Toroczkai Oswald rajztanár tart előadást a Szabadiskolában „Spanyol műemlékek” címen. Ezen előadás folytatást lesz a február 1-én tartott előadásnak, melyet annak idején nagy élvezettel hallgatott a jelenlevő közönség s vázlatra a következő: Tanager az arabokkal. Kap-Spartel. Sevilla mecsetje és egyéb műemlékei. A kordovai mecset. Madrid A Prado. — Velasquez, Greco, Titian, Tintoretto stb. — Toledo. Greco lakóhelye és itteni alkotásai. Az Eskuria. — Az előadás vetített képekkel lesz kísérve s az Ipartestület dísztermében este 6 órakor kezdődik és teljesen ingyenes. Felhívjuk az érdeklődők figyelmét az érdekes előadásra.

— Összeegott kőmives. Ma reggel Brecovszky Lajos kőmives vizet forralt a lakásán. Mikor a víz forrt a tüzen, felkapta az edényt és vitte volna. A szobában Brecovszky megbottlott és oly szerencsétlenül esett el, hogy a forró víz a mellét és gyomrát érte. — Iszonyu fájdalmak lepték meg. Nagynehezen feltápázkodott és elindult a kórházba s felvettette magát kezelés céljából. Állapota igen súlyos. Nyomban ápolás alá vették, de nem bíznak a felépülésében.

— **Zenekari próba.** A Zenekedvelő Kör fiharmónikus zenekara ma szerdán este 8 órakor a Zenade helyiségében (Csapó-u. 20.) teljes zenekari próbát tart, melyre az összes tagok pontos megjelenését kéri a vezetés.

— **Szamosvölgyi vasút igazgatósága** szükségleteire ugyint faipari, üvegáru, bőrműek, ruggyantaárak, olaj és zsírműek, kefekötő árak, szerszámok és eszközök szállítására ajánlati versenytárgyalást írt ki. Felhívják a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál betekintheők.

— **A boszai erdősegek fakitermelésére** vonatkozólag az oltani kormányzás ajánlati tárgyalást hirdet. Határidő 1911. május 22. Feltételek a kamaránál megtekintheők.

— **Duhaj legények.** Balmazújvárosról jelentik az éjjeli őri teendőket Balmazújvároson rendőrök végzik. Tegnap Wajner Fülöp és Szabados Gergely összeszólalkoztak a duhaj legényekkel, akik nekiestek a védetlen őröknek és pofozták, rugták-verték őket. Mikor aztán jól helybenhagyattak, a legények menekülni akartak. De vesztükre fordultak a szomszédos utcába, mert a holdfényes éjjel megcsillant a szolgálatot tevő csendőrök szuronya. A csendőrök megállásra kényszerítették a legényeket és beterelték őket a községházára. Itt aztán kiderült, hogy Nagy Sándor, Ferenczy Mihály, Tar Lajos, Szántai Ferenc, Kanyari József és Kiss Mihály voltak a garázdálkodók, akik ütötték a rendőröket. Az eljárás megindult ellenük.

— **Remek szép szőrmeboák, muffok, kötött ajsóruhák** rémolcsón kaphatók Vidánál városház.

— **Könyvkötések,** diszmunkák, paszpartuk legízesebben Antalffy Ferencnél készíttetnek Piac-utca 31.

— **Jabeank,** színházi sálak, gyönyörű szép arcfátylak Vidánál Városház alatt.

— **A kereskedők és iparosok hitelszövetkezete** Debrecen, Csapó-utca 1. sz. Könnyen visszafizethető törlesztéses kölcsönöket nyújt. 1 betét 50 fillér. Minden betétre 120 K kölcsön kapható. Ház és föld vételénél, valamint építkezéskor kölcsönök sürgősen intézettek el.

— **Modern ridikülök,** szép női gallérok, férfi és női nyakkendők, glace kesztyűk, esernyők Vidánál Városház alatt.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképes műterem.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán Kormánybiztos énekes bohózat. Csütörtökön Varázskeringő operette Komlóssy Emma felléptével. Pénteken Lili operette Komlóssy Emma felléptével. Szombaton Nebántsvirág operette Komlóssy Emma felléptével. Vasárnap este Sárga lilium vigjáték újdonság először.

* **Alpár Irén fellépése.** Vasárnap este lépett fel a debreceni színpadon Alpár Irén, a Vigszínház volt művésznője, akit szomorú sors ért, mert teljesen elvesztette szemévilágát. A Cigány Rózsiját játszotta, amely szerep legalkalmasabb arra, hogy vakságát leplezze, úgy hogy nem is lehetett észrevenni eme fogyatékoságát. Alakításával bizonyosságát szolgáltatva igaz művészetének. Bizony nagy kár a magyar színpadokra, hogy Alpár Irént ilyen tra-

gikus sors érte. Számtalanszor tapsolták lámpák elé.

* **Sárga lilium.** A színház legközelebbi újdonsága Biró Lajosnak a kitűnő írónak Sárga lilium című 3 felvonásos darabja, mely vasárnap este február 19-én kerül először színre nálunk. A Sárga lilium eredetileg novella volt és a Szolgák országa cím alatt jelent meg a „Renaissance” folyóiratban. A novellát Beöthy a „Magyar színház” igazgatója is elolvasta és kérte Birót dolgozza át három felvonásos színművé. Az átdolgozásban sokat változott a darab. A tragikus véget a novella szerint, melyben a hős bombát dob a parlament ülés termébe teljesen elhagyta a szerző és a főherceg alakját is átsimitva kedvessé és rokonszenvenessé tette azt. A darab címe: Sárga lilium, azért, mert a hősnőt, aki nagyon szereti a Sárga lilium-nótát, így nevezi el a főherceg.

Botrány az aradi színházban.

A köpködő primadonna.

Sohse tudtuk, hogy Diósy Nusi, a nagy, sőt legnagyobb primadonna antiszemita. Ezt eddig soha el nem árulta. Most azonban egy aradi kulisszabotrány kiderítette, hogy Diósy Nusi a zsidókat egyáltalában nem szereti.

Aradon ugyanis — mint nekünk írják — csinos botrány játszódott le szombaton este a színház kulisszái mögött. Diósy Nusi összeveszett Csányi Mátyás karmesterrel, aki a primadonnára gyakori engedetlensége miatt régen nehezelt. A Balkáni hercegnő előadásán Csányi karnagy felment a színpadra s ott találkozott a primadonnával.

A karmester ekkor állítólag így nyilatkozott a színpadon játszó Szendreyné Rontai Boriskáról:

— Nagyszerű volt. A többiek eltörpültek mellette.

Diósy Nusi erre a szóra felszisszent s odaugrott a karmesterhez:

— Hogy mer maga sértegetni engem! Maga aljas zsidó!

Csányi Mátyás erre így felelt: — Miért tesz Nagysád különbséget zsidó és nem zsidó között, holott a zsidóktól már annyi pénzt kapott?

A primadonna erre a megjegyzésre nekiugrott Csányinak és pofon akarta ütni. Szerencsére a színügyi bizottsági tagok véletlenül megint a színpadon voltak és megakadályozták a tettlegességeket.

A bájos kis affér — mondanunk sem kell — Arad népének egy hétre jó adag témát ad a pour parléra. Aradon csak virul valahogy a színészet.

Az afférról a karmester ezeket mondta az újságíróknak:

— A primadonna állandóan ellenségeskedik velem. Az oka az, hogy egy alkalommal kérdőre vontam: miért nem jár föl rendszeren a próbára, hiszen így nem lehet az előadásokat jól elkészítenem. Erre őnagysága leköpött előttem és szó nélkül kifutott a színpadról. Ugye ez furcsa eljárás egy primadonnától. A ma esti jelenet így történt: Én a második felvonás után bementem a direktorné öltözőjébe. A direktorné azzal fogadott, hogy Nusi nagyon haragszik, mert állítólag én megzavartam őt az énekben. „Én nem tudok róla, hogy megzavartam volna, — szóltam — itt úgy látszik félreértés van.” — Ezzel kiléptem az öltözőből s szembe találtam magamat Diósyval. A primadonna rámrontott

s miközben felém emelte a kezét, folytonosan rendezetlen vallási viszonyomat emlegette az állattanból vett olyan nevekkel, amelyek ellentétei a mókusnak. Én persze nem hagytam magam.

TÁVIRATOK.

Tébolydából börtönbe.

Kolozsvár, február 14. A kolozsvári ügyészség elfogatási parancsot adott ki Tarsoly Sándor volt fevinci földbirtokos ellen, aki 1906-ban eladta birtokát, majd váltókat is adott el, melyekről később kitudt, hogy hamisak, Tarsoly hamisította azokat. Tarsoly a Rákóczi-ut 86, szám alatt lakott, onnan hozták be a főkapitányságra, ámbár csak nyolc nappal ezelőtt szabadult a lipótmezei tébolydából. Azt mondotta, nem emlékszik semmire. Így valószínűleg tébolydából börtönbe jut.

Botrányos állapotok egy iskolában.

Temesvár, febr. 14. Temesmegye tegnapi közigazgatási bizottsági ülésén a tanfelügyelő beszámolt a temesvári közszéki iskolában észlelt botrányos állapotokról. A tantestület oly teljesen elhanyagolja kötelességét, az iskola növendékei tulnyomólag mint analfabéták kerülnek ki az iskolából és nemcsak hogy magyarul, hanem román anyanyelvükön sem tudnak írni s olvasni. A tanítók hiányos előképzettségűek, amennyiben a hírhedt román keránsebesi tanítóképzésből kerültek ki. A tanítók az iskolán kívül lealacsonyítják a tanító tekintélyét, mert korcsmáznak és a paraszttal kártyáznak. Molnar József tanfelügyelő nyugdíjba kényszerítette az iskola igazgatóját s most indítványára a bizottság Patku Traján, Janesku János és Boronka Lucrecia tanítók ellen elrendelte a tegyelmi eljárást.

Megfagyott.

Eperjes, február 14. Hudik János végrostokai lakos az éjjel bepálinkázva hazafelé tartott, de utközben elaludt és a falutól pár száz lépésnyire a 30 fokos hidegben megfagyott.

Sztrájkoló orosz diákok.

Pétervár, február 14. Az itteni egyetemen az előadásokat alig látogatják. Az előadások megtartását csak a rendőri karhatalom jelenléte teszi lehetővé. A sztrájkoló diákok hétfőn a folyosókon büzös vegyi termékeket dobáltak szét. Sok diákot a rendőrség kiszorított az egyetemről; nyolcvanöt közülük le tartóztatott, a személyazonosság megállapítása után azonban szabadon bocsátotta őket, egyes cinkosok kivételével, melyeket fogva tartott. A felsőbb női tanfolyamokat is igen kevesen látogatják és az itteni öt másik főiskolát is egész nap a rendőrségnek kellett őriznie. Más városokban az előadások megzavarására irányuló törekvés hűdarcot vallott.

Az ázsiai pestis.

Pétervár, febr. 14. Az orvosi főfelügyelőség jelenti Vladiviztokból: Eddig a partvidéken pestis-megbetegedés nem volt megállapítható. Pogranicsnalja, Nikolsz és Uzorviszk állomásokon kórházakat és az élénk kocsitak mentén orvosi megfigyelő-állomásokat rendeztek

be. Egy Fünchmi, Poltava és Gyimam helyiségekben. A nagyforgalmu hajózás megnyitásakor a vladivoszlodi megfigyelő állomást kibővítik. Vladivoszok koreai külvárosát, amely sűrűn lakott, szűk utcákból áll, a hatóság felakarja gyújtatni s a lakosságot másutt letelepíteni. Az esetleg előforduló első pestisgyanus eset gyors megállapítására felderítő szolgálatot szerveznek. Charbinban tegnap 19 ember halt meg pestisben.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, február 13.

5 fillérrel nagyobb árcen elkelt (50 kg-ként) 14000 métermázsa buza. Minden egyéb változatlan.

Az olcsóbb külföldi jegyzések ellenére a készáru piac javulása következtében szilárd volt ma a határidőpiac iránya. A kulisz élénk kereslete a gabonaneműek 5-10 filléres árjavulásában jutott kifejezésre. A forgalom időnként élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként

buza ápr.	11'61—11'60.
buzamáj.	11'38—11'37.
buza okt.	10'95—10'93.
rozs ápr.	8'27—8'25.
rozs okt.	8'13—8'14.
zab ápr.	8'71—8'70.
tengeri máj. 1911.	5'80—5'79.

Értéktőzsde. Osztrák hitel 675'50 Magyar hitel 867'75. Négy százalékos Magyar koronajáradék 91.95.

Szerb baromfi behozatala. Temesvárról jelentik: A temesvári hentesek akcióját, melylyel állandó üzleti összeköttetésbe léptek a szerbiai sertéshuskereskedőkkel, követték a temesvári baromfikereskedők is. Ez az akció is eredménnyel járt és ma már megérkezett az első szállítmány, körülbelül ezer pár. A hozatalnak mar meg is volt mérséklő hatása a baromfi árára. A többi husnemnek változatlanul nagy az ára.

Pénzüntézetek országos egyesülése. Az Osztrák és Magyar Bank szabadalmának küszöbön levő megújítása alkalmából az egyesülés körlevélben fordult tagjaihoz, hogy a bank részvényeiből legalább egy szavazatra jogosító 20 darab részvényt vásároljanak. Az egyesülés kifejti, hogy a részvényvásárlás a megejtett számítások szerint a mai árfolyam mellett még akkor is jó üzlet, ha a bank szabadalmát nem nyíjják meg 1917-ben.

Ausztria a külföldi hus ellen. Bécsből jelentik: Az alsó-ausztriai tartományi kulturtanács tegnap ülést tartott. A gyűlés egyhangúan határozati javaslatot fogadott el, amelyben felszólítja a kormányt, hogy a külföldi marha és hus behozatalát szüntesse meg. Ez a behozatal nagy veszedelmet jelent az osztrák marhaállományra és a hus árát, mint a tapasztalat mutatja, nem teszi olcsóbbá. Együttal csatlakozik az agrárközpont tiltakozásához a készítés kötelező megkezdése ellen.

Ingtatlanok forgalma.

Bakos Károly és neje Nagy Eszter veszik a debreceni 4112. sz. jtkvben foglalt Kut-utca 94. számú házat Bökönyi Sándor és nejétől 5300 koronáért.

Viski Sándor és neje Eszéki Margit veszik a debreceni 8800. sz. jtkvben foglalt

Perecs-utca 23. számú házat Kis Bálint és nejétől 16 000 koronáért.

Német Miklós veszi a debreceni pusztahalápi 225. sz. jtkvben foglalt 16 hold 694 négyszögöl kaszálót Jobbágy Lajos és nejétől 11,000 koronáért.

Ily. Schwart Vilmos és neje veszik a debreceni 6714. sz. jtkvben foglalt Rákóczi-utca 10. számú házat Pelét Sándornétől 90,000 koronáért.

Király Gábor és neje Posta Zsuzsánna veszik a pusztalépi 40. sz. jtkvben foglalt 22 hold 800 négyszögöl tanyaföldet Posta Péter és nejétől 30,600 koronáért.

Lángy Ferenc és neje veszik a debreceni 937. sz. jtkvben foglalt Dusi-utca 37. sz. százat Józsa Gábor és nejétől 18,700 koronáért.

Berencsi Ferenc és neje Csige Mária veszik a debreceni 1626. sz. jtkvben foglalt 3 hold 1350 négyszögöl ondódi földet Teki Mátyás és nejétől 4100 koronáért.

Pénzes István és neje veszik a debreceni 4678. sz. jtkvben foglalt 3 hold 460 négyszögöl ondódi földet Telki Mátyás és nejétől 3500 koronáért.

Csóka Pál veszi a debreceni 5083. sz. jtkvben foglalt 1074 négyszögöl új földet Balog Dánieltől 1400 koronáért.

Nagy Ferenc és neje Dezső Mária veszik a debreceni 8269. sz. jtkvben foglalt 120 négyszögöl majorsági földet özv. Szentpéteri Sándornétől 2600 koronáért.

Csáthy József és neje Nagy Erzsébet veszik a debreceni 569. sz. jtkvben foglalt 3 hold 1050 négyszögöl ondódi földet Kocsis András és társaitól 4100 koronáért.

Mo'nár István és neje Demeter Rozália veszik a debreceni 7072. és 2748. sz. jtkvben foglalt 19 hold 365 négyszögöl ondódi földet Szicz Ferencétől 23,000 koronáért.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Most már csak azon kezdett tépelődni, miképpen bosszulja meg magát Pozsáron.

Átlátta, hogy nem könnyű munka lesz reá nézve, ez embert megbuktatni.

Először azért, mert köztiszteletben álló férfiu és másodsor, igen tehát, jó magabíró gazda, akihez a tisztartó sem mer hozzányu ni.

De azért meg kell annak lenni.

De miképp?

E gondolat foglalkoztatta őt most nagy kínzó hetelommal.

És elgondolt minden módot, minden eszközt, melyről csak valaha életében hallott, és mindegyikre úgy tetszett neki, mintha valamely láthatlan szellem egyre tuszkolná, nőgatná: gondolkodnék csak tovább, szorítsa csak meg elméjét még jobban, majd reá fog akadni.

Egyszerre egy hang szólat meg mellette.

— Ho hó! hová olyan vágatva? Lásan járj, tovább érsz!

E szavak hallatára Kupecz megrémülve ejti ki a gyeplőt kezéből.

Szeméi meredten fordulnak arra felé, amerre a szavakat hallá és amint a ködös időben az alakot megpillantja, még jobban döbben meg.

Most azt hiszi, nem földi teremtés jelent meg előtte, hanem valami alvilági rém; tán ugyanaz, akit eddig mindig maga mellett ülni érzett.

Nem olyan felforgatott lelki teremtés, mint minő jelenleg Kupecz, hanem más józanabb itéletű ember sem igen bírta volna meghatározni, ha igazán földi lény-e, amely itt megjelent előtte; mert ez némi részben részben hasonlított a farkashoz, némi részben meg a kecskéhez; leginkább pedig olyan valamihez, melynek a földön neve nincs.

Amennyire a ködös időben kivehető volt, két lábon állt ugyan, de az is meglehet, hogy hátulsó lábára fölágaskodva állt előtte. Testén

pedig hosszú, csikasz szőröcsimbalyok csüngtek alá, ugyanilyen csimbalyok borították el fejét, amelyről nem lehetett tisztán kivenni, ha szarva is van-e, avagy fülek-e azok, amik kétfelül olyan sajátságosan fityegtek alá.

Csak bámult tehát arra a meg nem nevezhető teremtsre, amely oly csodálatos kinézésű, amilyen csudálatos módon egyszerre megjelent előtte; se jönni nem látta, se csizmája kopogását nem hallotta.

A viláért nem merete volna megszólítani.

— Áljon meg csak egy kicsit, had kapaszkodjam fel a kocsira. Nem érzik azt meg a csikók; az én koldus lábam pedig igen is megérzi! — mondá újra az alak, amint közelebb lépett a kocsihoz és csak akkor tudta meg Kupecz, hogy ez a tulvilági rém nem más, mint Puczér Csicsa, az obsitos huszár.

Nagyon jó szem kívántatott is arra, hogy a jelen állapotban emberi teremtsre ismerjen meg benne; mert ha máskor sem valami válogatott öltözet ékesítette testét, ez alkalommal még sokkal kevésbé lehet ezt ékesnek mondani; de még az öltözet nevét is csak azért érdemli, mert emberi testet takar, eredetileg egészen más célra van az szánva, levén az ő testén egy nagyon hosszú pokróc, de az már annyira el van rongyolva, hogy ami megmaradt belőle, nem volna elég a lyukak befoltzására, amelyek rajta tátognak.

E pokróc aztán kötéllel volt a derékhoz hozzá szorítva, a fején pedig csomóra kötve, hogy a két csücske hosszan csüngött alá fülek gyanánt, egész töviskes arca pedig annyira meg volt deresedve a hozzátapadt fagyos zuzmarától, hogy valóban bajos dolog első pillanatra embert ismerni meg benne, csizmája kopogását végre azon természetes okból nem hallotta Kupecz, mert ennek egészen hűával volt Puczér, hanem csak valami bocskorifele kapcza volt nagy ügyel-bajjal a lábához madzagolva.

— Ugy ni! — mondá aztán, nagy nehezen fölkapaszkodva a kocsira.

— Várjon még egy kicsit Mihály gazda, hadd takarózzam be jobban. Ugy átáljárt az a pogány zimankós idő! És ennek a pokrócnak is csak a neve maradt meg, a java már elpusztult, épen úgy, mint a gazdájának. Így ni. Most már mehetünk. Nini, hogy röpülnek, mintha atakra mennének. Bizony szép dolog a szép jószág — mondá, nagyot csapva kezével két térdére, mialatt fogai úgy vacogtak a nagy hidegtől, hogy alig lehetett szavait megérteni.

No, de most már mindegy, ezzel kell beérni. Hej Mihály gazda, akkor a ló is kevés volt, most meg a pokróc is jó volna! — folytatta Puczér, egyre forgatván magát hol jobbra, hol balra.

Folytatjuk.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ

Egy nagyobb iparvállalat

1911. május 1-ére, a főtéren, vagy a főtérhez közel.

megfelelő helyiséget

keres. — A helyiség álljon földszinti 2 nagy szobából (6×6m.) esetleg megfelelő nagyságu, világos raktárhelyiségből, és 3 kisebb szobából.

Esetleg kisebb ház összes helyiségeit bérebe veszi.

Cím a kiadóhivatalban.

AKI MEG NEM KAPTA MEG AZ
50 -ik Idényértésitönket, kérje
 annak bérmentes beküldését.
KUNZ ÁRUHAZ
 Budapest, V. Bécal-utca 6

Első segítséggel teljes gyógyulást elér a **Tordy-féle**
3 Király tea által. Étvágytalanság, székrekedés,
 emésztési zavarok, rosszullet, szóval gyomor- és ebből
 eredő bajokban gyorsan hat. Epe, máj, vesebaj ellen, hossz-
 szabb használat után segít. Hurutos bántalmakat eloszlat,
 gyógytárban csomagja 50 fill. (10-15 használatra), Tordy-
 név nélküli, rossz hamisítvány. Készíti: Tordy Gy. old.
 = gyógyszerész, Budapest, Üllői út 79. szám alatt. =

Royal amerikai írógép
olcsó és jól
 Kérjen azonnal árjegyzéket **Kovács A. és Tsa**
 cégétől
 Budapest, V. kerület, Nádor-utca 26. szám.

Nincs többé tyukszem!
 Használja mindenki a **Martin-féle tyukszem-tapaszt**,
 mely 4-5 nap alatt a legrégibb, legmakacsabb tyuksze-
 met, mindenféle szemölcsöt és bőrkeményedést fájdalom
 nélkül biztosan eltávolít. Ezen éveken át kipróbált tyuk-
 szemirtószert kapható a feltaláló és készítőnél **MARTIN**
TAMÁS gyógyszerésznél Ujpest, Kossuth- és Deák-utca
 sarkán. Egy doboz ára csak 1 korona.
 Valódi csak az a tapasz, mely a feltaláló aláírása és pecsétje alatt
 jön forgalomba.

Dr. **BOROVSKY-féle** Földművelésügyi miniszter által jóváhagyott
BOROLIN gümőkóros, izom- és ideg-
 fájdalmak, köszvény,
 csúsz-, ischias-, derék-, láb-
 szaggatások-, hátszurások
 és égési sebek megszü-
 ntelésére. Kihűnő fertőt-
 lenítő szer, maga az olajrész egyben óvszer is.
 Kapható mindenütt
 1.20, 2.- és 2.50 koronás üvegekben. Előírják:
Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K.
 Budapest, II. kerület, Fő-utca 76. szám.

Globin
 a legjobb krém-czipók
 tartós fényesítésére,
 a bőrműveket
 puhítja és hosszú
 időre megóvjá.
 Mindenütt kapható.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
 Budapest, Váci-körút 66,
 (Maj a legjelentősebb áruk mellett ajánlatosok)
 Locomoblok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkész-
 letek, magánjáró gőzgépek, szalmakaszalozók, löhere-
 cséplők, szétlő-rosták, kontolyozók, kaszálógépek,
 marokrakó- és kővető-aratógépek, szénagyűjtők,
 széna- és szalmasajtók, boronák, sörtetőgépek,
 Planet jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecská-
 vágók, répvágók, darálókat, őrlőmalmok, egye-
 teses aczélek, 2- és 3-vasú elők és
 minden egyéb mezőgazdasági-gépek.

Képviselőlet és raktár:
Laczka László urnál Debreczen.

Védjegy
Jól jár, ha
 tudomást vesz, hogy újabban utánozzák
 a valódi
Palma-kaucsuk-
cipősarok
 mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az
 utánozott dobozokban természetesen csak kö-
 széges gumisarkok vannak, jól tessék fel-
 ismerni a keresőjeleket, a valódi Palma-
 kaucsuk-cipősarok minden dobozban látható
védjegyre ügyel!
 Védjegy

CSÁSZÁRFÜRDŐ
 BUDAPESTEN.
 Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgal-
 mas-rend tulajdona. Elsőrangú kén- és hévízi
 gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő,
 kényelmes iszapfürdők, iszaporogatások, uszo-
 dák, külön hölgyek és urak részére. Török-,
 kő- és márványfürdők; hőlég-, szénasavas- és
 villamos vízfürdők. — A fürdők kitiűnő ered-
 ményrel használtatnak főleg csuszobántalmak-
 nál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légző-
 szervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál.
 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés,
 jótányos árak. — Gyógy- és zenedíj nincs.
 Prospektust ingyen és bérmentve küld.
az igazgatóság.

Jegyezze meg magának pontosan azt,
 hogy a
PATHEPHON
 a legjobb és legökéletesebb beszé-
 gép a mely csak létezik.
 Tú nélkül jásszik, a lemezeket nem karoolja és nem rongálja.
 Követelje határozottan, hogy a kereskedő Önnek
 egy tú nélküli Pathephonon játsszon.
A PATHE FRERES, PARIS
 világhírű cég gyártmánya.
 Minden jobb kereskedőnél kapható.
 Katalógus ingyen és bérmentve.
 Remek új magyar felvételek.
PATHE FRERES
 WIEN, I,
 KOLOWRAT-RING 9.
 Paris, London, Wica, Berlin, Moskv.,
 Szt. Pétervár, Odessa, Brüssel,
 Amsterdam, Barcelona, Milánó,
 Lissabon, Bombay, Calcutta, Singa-
 pore, Shangai, Tokio stb.

Ágytollat fertőtleníve tisztít

HRABÉCZY

Széchenyi-utca 42.
Telefon 323.
Fiókok: Hatvan-u. 11., Csapó-u. 30.
Díjtalan el- és hazaszállítás!

Apró hirdetések.

Téli kötött keztyük a legfinomabb kivitelben, előre haladt idény miatt, mélyen leszállított árban szerezhető be Nagy Andrásnál kisltemplom mellett.

28 KRAJCÁRERT fejel férfi vagy női harisnyat BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnygyára. Debrecen, Tiszapalota.

VESZÉLYMENTES önberetváltó készülékek, ollók, zsebkések, pénz, szivar és cigaret-tárczák, ridikülők, nyakkendők, zsebkendők leszállított árakon beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében Piacz-u. 9. 3.

Postakosár fajalma franko 2:50 korona. Elek Kálmán, Sajtószentpéter.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Honvéd-u. 62. szám alatt nemes aransárga horpinton faj hat hónapos csirkék és fehér gyöngytyúk eladó.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2:40, mézédés szilvalekvárnak 1:—, papírhéjú dió postakosaraként 4 koronáért szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papírost kiló és mázsánskint olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papíruzetében Piacz-utca 12.

Fajbaromfi, fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Ta(Hever sm.)

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőalkotásában **felülmulthatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,** továbbá minden meghülés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, ízületi lob és zsáában** szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtleníítő- és testóvó háziszser.**

Kapható városunkban a következő cégeknek: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MÁYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerárában.

1-20, 2-— és 2-50 keronás üvegekben.

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**

Meghívás

az „István“ gőzmalomtársulatnak

1911. évi február hó 26-án d. e. 11 órakor

Debreczenben, a Kereskedő-Társulat épületének disztermében tartandó

évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg az 1910. évről, az arra vonatkozó jelentéssel.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helybenhagyása, a felmentvény megadása és az 1910. évi tiszta nyereség feletti intézkedés.
4. Sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utján betöltése.
5. Felügyelő-bizottsági három rendes és két póttag választása. Debreczen, 1911. február 8.

Felhivatnak azon t. részvényesek kik a közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket az alapszabályok 27-ik cikké értelmében t. évi február 24. és 25-én d. e. 10—12 óráig, d. u. 2—4 óráig a társulat Csapó-u. 20. sz. a. liziraktára irodái helyiségében átvenni sziveskedjenek.

A mérleg- és veszteség-nyereség rovás február 18-tól kezdve a társulat irodájában megtekinthető.

Az igazgatóság.

TELEFON 691.

TELEFON 691.

Kiváló ujdonságok

Báli és Estélyi cipőkben

már megérkeztek.

Chic bali cipő K 3-—-tól. Kiválóan elegáns csattos cipő 4-80-tól.

Legnagyobb választék mindennemű cipőárunkban olcsó és a cipőtalpába vésett szabott gyári árban.

Főraktár: **Debrecen Piac u 48., Szent-Anna-u. sarkán.**

120 saját elárusító telepek a monarchia nagyobb városaiban.